

חינוך גופני מתפיסת עולם לתוכנית לימודים

ד"ר איתן אלדר
המכללה האקדמית בוינגייט

מה משפיע על תפיסת עולם של המורה?

✓ התנסות עבר (מה שהיה – הוא שיהיה??)

✓ שירות צבאי

✓ תפיסה / הכתבה פוליטית גלובלית ומקומית

✓ מערכת הכשרה

✓ תפיסה / מדיניות של מערכת החינוך המקומית

במהלך ההעסקה

✓ טרנדים

מה משפיע על תפיסת העולם של האזרח העתידי?

המטרה – קיום פעילות גופנית במעגל החיים – לבריאות ולהנאה

מה משפיע על תוכנית הלימודים?

✓ הרכב הוועדה שנבחרה – פוליטי / זמינות הכותבים

✓ יעדים מקובלים בזמן הכתיבה

היישום בפועל – שנים רבות לאחר הקמת הוועדה..

מה משפיע על יישום ההוראה בפועל?

✓ תנאי ההוראה

✓ תפיסת העולם של הסביבה החינוכית

✓ "לחצים" של צוות בית הספר והתלמידים

✓ תוכנית הלימודים !! ??

✓ תפיסת העולם של המורה !! ??

The 'three dimensional model' (Arnold, 1988, 1999)

Educating

- ✓ About
- ✓ In
- ✓ Through movement

תפיסות עולם שונות – התנסות שונה

- ✓ ללמד על - פעילות הגוף, חשיבות התנועה, תרבות הגוף..
- ✓ ללמד ל.. – ביצוע יעיל של תנועה ומשחק
- ✓ ללמד דרך – השגת יעדים חינוכיים בהקשר של פעילות גופנית

בשני הראשונים – התנועה היא תחום העניין
בשלישי – היעדים החינוכיים הם "מחוץ" לתנועה

חסרונות הספורט כיעד מודגש

1. יעדים חיצוניים נעשים חשובים יותר מיעדים פנימיים
2. דגש רב מדי מושם על ניצחון, כך שהתוצאה של התחרות – הופכת להיות חשובה יותר מאשר הדרך להצלחה וההתמודדות עם האתגר

(Arnold, 1992, p. 245)

חינוך דרך פעילות גופנית

- ✓ Eldar, E. (2006) Educating through the physical - procedures and implementations. *International Journal of Behavioral and Consultation Therapy*, 2, 399-415
- ✓ Eldar, E. (2008) Educating through the physical - behavioral interpretations. *Journal of Physical Education and Sport Pedagogy*, 13:3, 215-229.
- ✓ Eldar, E., & Ayvazo, S. (2009). Educating through the physical - Rational. *Education & Treatment of Children*, 13, 471-486.

למידה דרך תנועה

חיבור בין חינוך גופני וניתוח יישומי של התנהגות

מדידה דרך תנועה

חיבור בין חינוך גופני וניתוח יישומי של התנהגות

מדריך למורים ולצוותים במסגרות חינוך

מכללת הוד השרון

תנ"ך

ר"ר איתן אלוד - ראש המרכז המסווג לניתוח התנהגות במכללת לחינוך גופני ולספורט ליש דמנו, במכון ונגייט. בעל הסמכה בינלאומית בניתוח התנהגות ICSA. סגן נשיא של הארגון העולמי להכשרה להוראה במסגרות השכלה בוגרה לחינוך גופני. ירד רישור של תכונות הישגיות לניתוח התנהגות יוצר ספרים ומאמרים בתחום ניתוח התנהגות והכשרה להוראה ובעזרת הספר "ניתוח יישומי של התנהגות - עקרונות וחלישים", עוסק שנים רבות בספרך ובמיתוח דרכים חזקות לשיפור מטיבניה ללמידה, לחינוך לערכים ולשיקום תלמידים בעלי קשיי התנהגות. הספר מותאם "חיבור ודיקטרי" בין החינוך הגופני לבין ניתוח יישומי של התנהגות. הוא מסגרת רב-תחומית התאורטי לחיבור "חיבור" זה את החלישים היישומיים שניתן להחיל על מסגרות חינוך שונות, וכמו כן הוא מספר את החלוקים שישימו במהלך בית הספר "הרה" לצד תגובות אופרטיביות אשר תומכות במהלך יישום התכנית. סוגים בו דמי עבודה המאזנים בסיס ליישום החלוקים הדיקטריים, שניתן יהיה להתאים ולשנות בהם שיטות במסגרות חינוך דומות.

הקניית ערכים חברתיים והרגלי למידה, באמצעות חינוך גופני

- המתנה ✓
- שיתוף פעולה ✓
- עבודת צוות ✓
- הבלגה ואיפוק ✓
- פירגון ✓
- ועוד.. ✓

"ערכים"

הכללה

הוראת עמיתים

ניהול עצמי

שיתוף פעולה

שליטה עצמית

**הפסקת פעילות
אהודה**

**השמעות
לחוקים
ונהלים**

המתנה

**לא לוותר –
התמדה**

**שיתוף פעולה
עם המורה**

**בניית סביבה תומכת
והקשר מחזק**

דרישה

קשב וריכוז

חסרונות 'המודל החינוכי' כיעד מודגש

1. המורים עלולים להזניח את יעדי תרבות הספורט ויכולת הביצוע
2. התלמידים עלולים לדחות את ההתנסות כבלתי מאתגרת.

הבנת המשחק

- ✓ **TGFU** (Bunker & Thorpe, 1982)
- ✓ **Tactical Games** (Griffen, Mitchell & Oslin, 1997)
- ✓ **Game Sense** (Australian Sports Commission; eg. Den Duyn, 1997)

אבל, ישנן הרבה פעילויות שאינן ספורט קבוצתי..

TGFU – Bunker and Thorpe model

Six stages

- ✓ Modified game play
- ✓ Game appreciation
- ✓ Tactical Awareness
- ✓ Appropriate Decisions
- ✓ Skill Practice
- ✓ Game play to determine effectiveness of game

Sport Education

Siedentop, 1994

- ✓ **Seasons**
- ✓ **Affiliations**
- ✓ **Formal Competition**
- ✓ **Culminating Event**
- ✓ **Keeping Records**
- ✓ **Festivity**

שיעורי חינוך גופני תיאורטיים

???

עדיף - שילוב הידע במעבדה (התנסות / פעילות)
שיעורי בית – לתרגול אוטנטי

תרומת ההכשרה להוראה להתפתחות "אני מאמין" בחינוך הגופני?

עיצוב "אני מאמין" במהלך ההכשרה מחבר את התנסויות
העבר עם ידע אמפירי עדכני

- ✓ האם ניתן יהיה להשפיע בשלב מאוחר יותר?
- ✓ אולי האתגר מערכת ההכשרה מוקדם מדי?

הרעיון – להכשיר לפיתוח אני מאמין בלימודי ההכשרה

✓ מתחיל בגיבוש מסמך ראשוני המבוסס על סקירת

ספרות

✓ ממשיך בגיבוש תפיסה אישית המתייחסת למקורות

✓ בסוף התוכנית – מסמך "אני מאמין" הנתמך במקורות

ומלווה בראשי פרקים (הדגשים) לתוכנית לימודים

✓ מכיל נקודות להתאמה ולהתפתחות / פיתוח.

האם אפשר ליישם את כל מרכיבי המודל
של ארנולד בתוכנית לימודים?

כן

למשל,

שליש 1 – ללמד על

שליש 2 – ללמד ל..

שליש 3 – ללמד דרך

גם בתוך השיעור הבודד

- ✓ הכנה – קריאה בבית (מקורות אנרגיה לריצה ארוכה)
- ✓ תכנון טקטי של הריצה
- ✓ איסוף נתונים, מעקב גרפי, הצבת יעדים עתידיים
- ✓ ביצוע הריצה לאחר חימום
- ✓ התאוששות
- ✓ מתן משוב לעזרה לזולת (חברתי)
- ✓ מתן משוב לניהול עצמי, התגברות על קשיים..

דילמות

1. תחרות מול שיתוף פעולה
2. הנאה מול אחריות
3. לא להכריח.. – חובה מול רשות
4. הטובים לעומת החלשים.

כיצד ניתן להגיע לחינוך גופני טוב?

✓ להכשיר לבניית אני מאמין בתוכנית ההכשרה

✓ לדרוש ממורים תוכנית עבודה המבוססת על תוכנית

הלימודים + תפיסה חינוכית של בית הספר ושל המורה

✓ לדרוש סיכום שנתי של השגת היעדים

✓ בחינה תקופתית של אני מאמין.

www.eitaneldar.com